

Riktlinjer för VFU, svenska i ämneslärarutbildningen ht 2015

Den verksamhetsförlagda utbildningen (VFU) är ett viktigt inslag i lärarutbildningen. Syftet med VFU:n är att den mer teoretiska utbildningen vid högskolan knyts samman med den praktiska utbildningen ute på skolorna. På ämneslärarutbildningen vid högskolan i Halmstad är en betydande del av den verksamhetsförlagda utbildningen direkt knuten till de ämnen som du läser, även om VFU-perioderna formellt utgör egna kurser. Därmed finns också en särskild kursplan med specifika lärandemål.

Omfattning och inplacering i programmet

Under ditt fjärde utbildningsår fullgör du en VFU-kurs knuten till ditt andraämne i programmet. Du ska då följa arbetet i din skola på heltid under 5 veckor, vilket också innebär att du själv kommer att undervisa. Omfattningen kan variera beroende på antalet klasser och på läsårsplaneringen, men ett riktmärke är att den undervisning som du själv svarar för motsvarar ungefär hälften av en ordinarie lärartjänst. Det ger dig tid att sätta dig in i skolans rutiner, planera din egen undervisning samt arbeta med de rapporter och övriga uppgifter som kan vara aktuella. Det är viktigt att du under VFU-perioden utvecklar de kunskapsförmågor som tas upp i progressionsmatrisen för VFU:n i ämneslärarutbildningen.¹ Det gäller alltså att du

- ° planerar undervisning i den meningen att du väljer och avgränsar ett bestämt fält, arbetsformer och läromedel
- ° reflekterar över din undervisning som grund för bearbetning och förändring
- ° använder ett varierat undervisningsmaterial i form av läroböcker, nätbaserat material, spelfilmer och AV-material
- ° utformar, genomför och bedömer prov, övningar eller andra bedömningsbara uppgifter
- ° utvecklar ett medvetande om ditt sätt att bemöta elever för att också kunna utvärdera det
- ° reflekterar över din kompetens, ditt behov av kompetensutveckling de olika förutsättningarna för en utveckling av skolans pedagogiska verksamhet.

Du har förstås haft kontakt med din VFU-lärare så att du har en aning om vad din klass eller dina klasser kommer att arbeta med – till exempel referatskrivning eller den borgerliga realismen inom litteraturen. Men hur tänker du lägga upp undervisningen? Du måste nu välja stoff, material, arbetsformer samt former för bedömning och examinering. I det sammanhanget måste du ta hänsyn till ämnesplanen – hjälper din planering verkligen eleverna att nå de mål som där anges? Här behöver du ta hänsyn till vad som hänt tidigare under terminen. Om eleverna hade ett traditionellt prov på det förra momentet kan du välja någon form av projekt med redovisning för klassen – eller

¹ <http://www.hh.se/download/18.3fad3e7414ce824c6a41bb93/1430315700647/progressionsmatris-amne.pdf>

omvänt. Du kan också behöva ta hänsyn till vad som händer runt omkring ämnet (skolresor, prov i andra ämnen eller dylikt). Det är viktigt att du har diskuterat din planering med din VFU-lärare innan VFU-perioden börjar.

Förutom att undervisa ska du tillsammans med din VFU-lärare delta så långt möjligt i alla förekommande arbetsuppgifter som till exempel lärarkollegier och utvecklingssamtal. Det är viktigt att du utnyttjar varje möjlighet att få insikt i vad arbetet som svensklärare innebär i en skolvardag. Naturligtvis ska du under perioden alltid uppträda professionellt genom att till exempel passa tider, följa en eventuell uppförandekodex vid skolan, hantera information om elever i enlighet med gällande regelverk.

Redovisning

Du ska dokumentera dina VFU-erfarenheter utifrån aspekterna *planering – genomförande – utvärdering – reflektion*. Dokumentationen utgör tillsammans med den självvärdering du gjort ett underlag för ett uppföljande diskussionsseminarium när du återvänder till högskolan. Under den här terminen (ht 2015) är det *bedömning* som står i centrum för dokumentationsuppgiften. Detta ansluter till kursen UVK4, och den stora uppgiften på den kursen kommer också att utgöra huvuddelen i din VFU-dokumentation. Du hittar alla blanketter på lärarutbildningens hemsida, såväl VFU-lärares omdömesblankett som formuläret för din egen självvärdering.²

Lärrbesök

Under andra halvan av din VFU-period kommer du att få besök på din skola. Syftet med besöket är att diskutera hur dina praktiska läraryrkesfärdigheter utvecklas. Besökande lärare kommer dels att närvara på en av dina lektioner, dels ha ett samtal med dig och din lärare. Du har ansvaret för att i samråd med din VFU-lärare och besökande lärare planera in besöket. Ett par dagar före besöket ska du skicka in en planering för lektionen till den besökande läraren.

Betyg och bedömningsgrunder

VFU-momenten bedöms med betygen *Godkänd* eller *Underkänd*. En viktig del av underlaget är det skriftliga omdömet från din VFU-lärare. Din egen dokumentation enligt ovan samt ditt deltagande i det avslutande diskussionsseminariet vägs också in i bedömningen för att få en samlad bild av din successiva utveckling i enlighet med de långsiktiga målen för lärarutbildningen.

² <http://www.hh.se/akademiforlarandehumanioraochsamhalle/student/vfu/amneslarare/riktlinjervfublanketter/gy.65443359.html>

Till sist

*VFU-handboken*³ kan ge svar på många frågor. Den vänder sig i första hand till VFU-läraren. Det går även bra att mejla den ansvariga läraren om något är oklart.

Lycka till! Jonas

³ <http://www.hh.se/akademinforlarandehumanioraochsamhalle/student/vfu/vfuhandboken.65443371.html>